

Annales

Instituti

Archaeologici

VIII - 2012

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Adress of the editor's office

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
Fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
<http://www.iarh.hr>

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Željko Tomičić

Izvršni urednik/Desk editor

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Tehnički urednik/Technical editor

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Minichreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Prijevod na engleski/English translation

Suzana Čule

Lektura/Language editor

Renata Draženović (hrvatski jezik/Croatian)
Suzana Čule (engleski jezik/English)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

Tisak/Printed by

ZRINSKI d. d., Čakovec

Naklada/Circulation

600 primjeraka/ Copies

©Institut of archaeology, Zagreb 2012.

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
Sotin, probna arheološka istraživanja 2011. godine
- 14**   **Marko Dizdar**
Terenski pregled i probna iskopavanja na izgradnji obilaznice Vinkovci zapad – Mirkovci
- 18**   **Kornelija Minichreiter**
Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2011.
- 23**   **Tatjana Tkalčec**
Arheološka istraživanja nalazišta Crkvari - crkva sv. Lovre 2011. godine
- 29**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Marko Dizdar
Probna istraživanja kasnobrončanodobnog groblja Migalovci – Vivodine
- 33**   **Marko Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Probna istraživanja u Malom Bilaču 2011. godine
- 37**   **Saša Kovačević**
Nova Bukovica Sjenjak 2011.
- 41**   **Marko Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Pokusna istraživanja visinskog prapovijesnog naselja na Plišu kod Velike
- 46**   **Marko Dizdar**
Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2011. godini
- 52**   **Siniša Krznar**
Torčec – Cirkvišće, arheološko istraživanje 2011. godine
- 58**   **Juraj Belaj**
Filomena Sirovica
Arheološka istraživanja crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije u Gori od 2008. do 2011. godine
- 63**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Zaštitna istraživanja nalazišta AN 5 Poljana Križevačka 2 na trasi autoceste A12 Sv. Helena – GP Gola

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
Sotin, trial archaeological excavations 2011
- 14**   **Marko Dizdar**
Field survey and trial excavations on the area of the construction of the Vinkovci zapad - Mirkovci bypass
- 18**   **Kornelija Minichreiter**
Slavonski Brod, Galovo, Archaeological Research 2011
- 23**   **Tatjana Tkalčec**
Archaeological research of the site Crkvari - St. Lawrence Church in 2011
- 29**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Marko Dizdar
Trial excavations of the Late Bronze Age cemetery Migalovci – Vivodine
- 33**   **Marko Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Trial excavations in Mali Bilač 2011
- 37**   **Saša Kovačević**
Nova Bukovica Sjenjak 2011
- 41**   **Marko Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Trial Excavation of prehistoric hilltop settlement on Pliš near Velika
- 46**   **Marko Dizdar**
The results of the research of the La Tène culture cemetery Zvonimirovo – Veliko Polje in 2011
- 52**   **Siniša Krznar**
Torčec – Cirkvišće, archaeological research 2011
- 58**   **Juraj Belaj**
Filomena Sirovica
Archaeological excavations of the church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in Gora during the period from 2008 until 2011
- 63**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Rescue excavations of the site AN 5 Poljana Križevačka 2 on the route of the highway A12 St. Helena – GP Gola

69   **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić
Filomena Sirovica

Rezultati četvrte sezone arheoloških iskopavanja na lokalitetu Kalnik-Igrišće

74   **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić

Hvar, otok Sv. Klement, uvala Soline, arheološka istraživanja 2011.

79   **Kornelija Minichreiter**
Zorko Marković

Donji Vukojevac, sjever – zaštitna arheološka istraživanja na trasi autoceste Zagreb – Sisak

85   **Marko Dizdar**
Asja Tonc

Zaštitna istraživanja nalazišta AN 6 Gornji Vukojevac na trasi auto-ceste Zagreb – Sisak u 2011. godini

90   **Juraj Belaj**
Filomena Sirovica

Arheološka istraživanja na lokalitetu Stari grad u Ivanju godine 2011.

95   **Tatjana Tkalčec**

Konzervatorski radovi na burgu Vrbovcu u Klenovcu Humskom 2011. godine

98   **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra

Crikvenica – *Ad turres*, prošlogodišnja terenska istraživanja 2011. godine, projekt eksperimentalne arheologije i novi nalazi distribucije crikveničkih keramičarskih proizvoda

103   **Bartul Šiljeg**
Vladimir Kovačić
Ana Konestra

Arheološko-konzervatorska istraživanja lokaliteta Stancija Blek kod Tara u 2011. g.

69   **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić
Filomena Sirovica

The results of the fourth season of archaeological research at Kalnik-Igrišće site

74   **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić

Hvar, Island of Sv. Klement, Soline Bay, Archaeological Excavations 2011

79   **Kornelija Minichreiter**
Zorko Marković

Donji Vukojevac, north - rescue archaeological excavations on the Zagreb - Sisak highway

85   **Marko Dizdar**
Asja Tonc

Rescue excavations of AN 6 Gornji Vukojevac site on the Zagreb – Sisak highway route during 2011

90   **Juraj Belaj**
Filomena Sirovica

Archaeological excavations at the Stari Grad site, Ivanec, 2011

95   **Tatjana Tkalčec**

Conservation works on the Vrbovec castle, Klenovec Humski in 2011

98   **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra

Crikvenica - Ad turres, 2011 field research, experimental archaeology project and a new evidence of the distribution of ceramic products from Crikvenica

103   **Bartul Šiljeg**
Vladimir Kovačić
Ana Konestra

Archaeological and conservation research of the Stancija Blek site near Tar in 2011

Terenski pregledi

108   **Zorko Marković**
Mirjana Paušak

Terenski pregled arheoloških lokaliteta u Valpovštini 2011.

111   **Zorko Marković**
Danimirka Podunavac
Jasna Jurković

Rezultati rekognosciranja arheoloških terena oko Našica 2011. godine

115   **Tatjana Tkalčec**

Rekognosciranje srednjovjekovnih gradišta na području bilogorskog kraja i Zapadne Slavonije 2011. g.

129   **Hrvoje Kalafatić**

Terenski pregled na prostoru izgradnje vodocrpilišta "OSEKOVO"

133   **Hrvoje Kalafatić**

Terenski pregled na trasi izgradnje sjeverne zaobilaznice mjesta Prelog u Međimurju

137   **Asja Tonc**

Terenski pregled područja izgradnje nove obilaznice grada Zagreba

Field Surveys

108   **Zorko Marković**
Mirjana Paušak

Archaeological Field Survey of sites in the Valpovo Area in 2011

111   **Zorko Marković**
Danimirka Podunavac
Jasna Jurković

Results of Archaeological Field Survey of the Našice Area in 2011

115   **Tatjana Tkalčec**

Field survey of the mediaeval earthen fortifications in Bilogora region and the Western Slavonia during 2011

129   **Hrvoje Kalafatić**

Field survey of the Osekovo water wells construction area

133   **Hrvoje Kalafatić**

Field Survey on the route of the construction of the northern bypass of Prelog in Međimurje

137   **Asja Tonc**

Field survey of the area of the construction of the new Zagreb bypass

Eksperimentalna arheologija

145 Andreja Kudelić

Eksperimentalno testiranje prapovijesne arheološke tvorevine i rezultati pečenja keramike na otvorenoj vatri

**149 Goranka Lipovac Vrkljan
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra**

Eksperimentalna arheologija - gradnja replike rimske keramičarske peći u Crikvenici

155 Ivana Ožanić Roguljić

Povijesno - arheološke manifestacije (Rimska noć u Naroni, Dani Dioklecijana)

Experimental archaeology

145 Andreja Kudelić

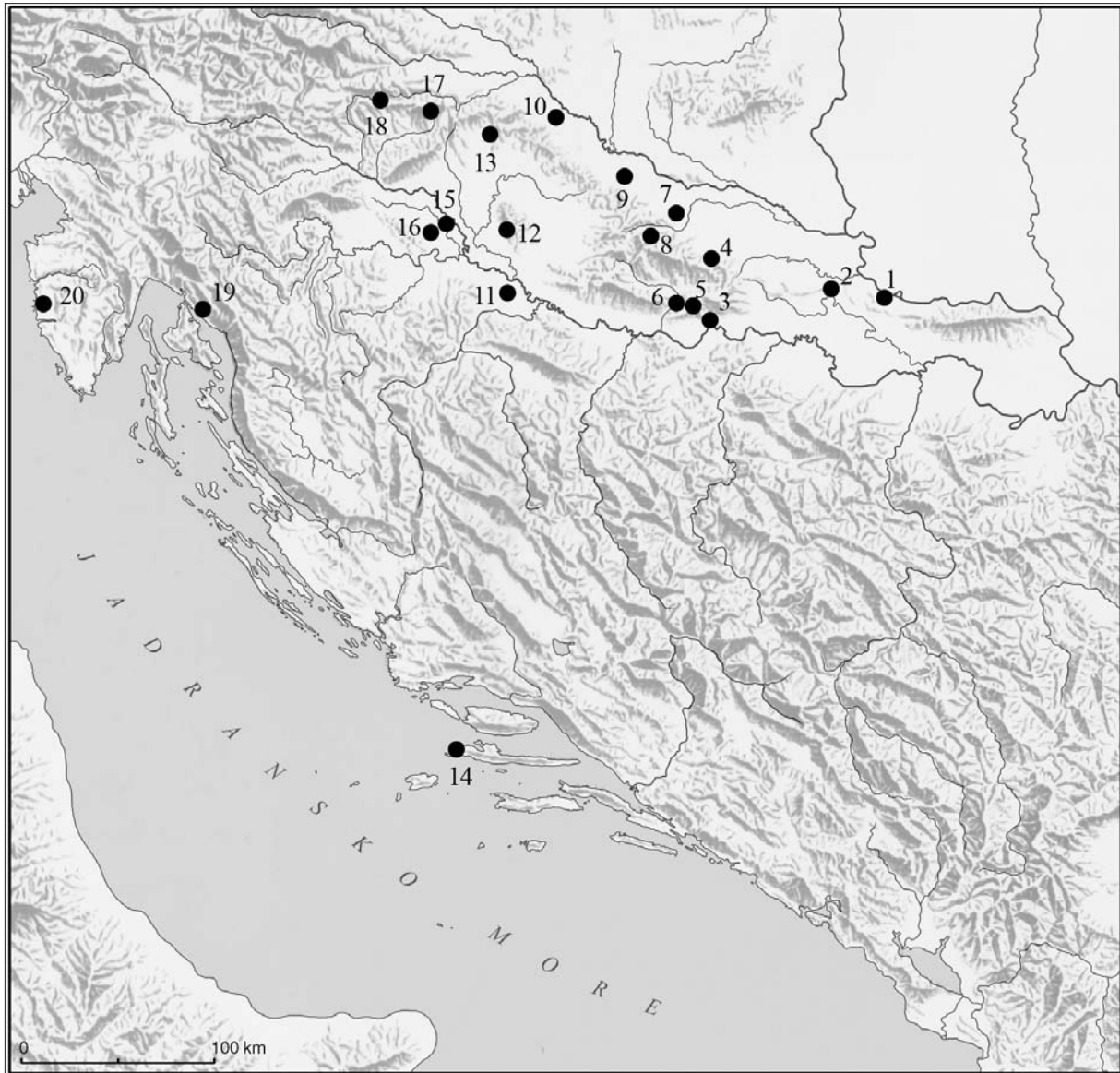
Experimental testing of prehistoric archaeological features and the results of firing pottery on an open fire

**149 Goranka Lipovac Vrkljan
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra**

Experimental Archaeology - a replica of a Roman pottery kiln

155 Ivana Ožanić Roguljić

Historical - archaeological manifestations (Roman night in Naroni, Diocletian Days)

1. Sotin
2. Vinkovci zapad – Mirkovci
3. Slavonski Brod Galovo
4. Crkvari
5. Migalovci-Vivodine
6. Mali Bilač
7. Nova Bukovica Sjenjak
8. Pliš kod Velike
9. Zvonimirovo – Veliko polje
10. Torčec-Crikvišće
11. Gora
12. AN 5 Poljana Križevačka
13. Kalnik-Igrišće
14. Sv. Klement – Soline
15. Donji Vukojevac
16. AN 6 Gornji Vukojevac
17. Ivanec Stari Grad
18. Klenovec Humski-Plemićki grad Vrbovec
19. Crikvenica – Igralište
20. Stancija Blek-Tar

Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2011.

Slavonski Brod, Galovo, Archaeological Research 2011

Kornelija Minichreiter

Primljeno/Received: 09.04.2012.
Prihvaćeno/Accepted: 09.04.2012.

Tijekom lipnja i srpnja 2011. Institut za arheologiju iz Zagreba proveo je nastavak sustavnih arheoloških istraživanja raneolitičkog naselja starčevačke kulture na zemljištu Galovo u sjeveroistočnom dijelu Slavonskog Broda. Ovim radovima nastavljen je iskop u dijelu naselja koje se prostire na zemljištu južno od obredno-ukopnog prostora otkrivenog u prvoj godini istraživanja - 1997. godine. Istraživanja su pokazala da se ukopni prostor proteže dalje prema jugu što je potvrdilo otkriće još jedne grobne jame. U središnjem dijelu grobne jame nađeni su ostaci ljudskog kostura u skvrčenom položaju oko kojega su bile položene brojne posude među kojima i oslikane zdjele na nozi. Iznad kosti noge nađena je velika gruda okera. Kostur je bio zatrpan zemljom izmiješanom ulomcima keramike, brojnim jezgrama i različitim kamenim izrađevinama. Uz pokojnika bili su i raznovrsni keramički prilozi: dijelovi glinenih utega, diskovi – projektili za pračku, dijelovi nakita – probušena kuglica, 4 diska s rupom, noga žrtvenika, protoma na žrtveniku i glineni idol. Ova grobna jama po svojem obliku, dimenzijama, jednom ukopu i prilozima jako podsjeća na grobnu jamu 15 koja je otkrivena 1997. u kojoj je bio ukopan poglavica plemena ili vrač. Analize ugljena metodom ¹⁴C pokazale su da ova grobna jama pripada srednjoj fazi naselja koja je datirana u vremenu oko 5700 g. pr. Kr.

Ključne riječi: Slavonski Brod, Galovo, sustavna arheološka istraživanja, naselje, starčevačka kultura, rani neolitik, Linear A
Key words: Slavonski Brod, Galovo, systematic archaeological excavation, settlement, Starčevo culture, Early Neolithic, Linear A

Ekipa arheologa Instituta za arheologiju iz Zagreba provela je tijekom lipnja i srpnja 2011. godine na zemljištu „Galovo“ u Slavonskom Brodu nastavak sustavnih arheoloških istraživanja neolitičkog naselja starčevačke kulture koje pripada njezinoj ranoj fazi razvitka.

Ova istraživanja provode se u okviru znanstveno-istraživačkog projekta Instituta za arheologiju u Zagrebu „Prapovijesni identitet prvih zemljoradničkih populacija kontinentalne Hrvatske“ (197-1970685-0681) čiji je voditelj dr. sc. Zorko Marković sa suradnicom dr. sc. Kornelijom Minichreiter.¹

Arheološka istraživanja provedena su temeljem Rješenja Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Slavonskom Brodu, Klasa: UP/I-612-08/11-08/0200; UR.BR.: 532-04-09/5-11-2 od 10. lipnja 2011. uz financijsku potporu Ministarstva kulture Ugovor br.: 16-595-11, Klasa: 612-08/10-31/0002 UR.BR.: 532-12-02/6-11-02 od 5. travnja 2011. i Instituta za arheologiju iz Zagreba.

U arheološkim radovima koji su na terenu trajali su od 27 lipnja do 16. srpnja 2011. nastavljen je iskop u dijelu naselja koje se prostire na zemljištu južno od obredno ukopnog prostora otkrivenog prve godine istraživanja - 1997. godine.

Istražen je dio naselja koji obuhvaća 6 kvadranta (5 X 5 m) ukupne površine od 150 m². U istraženim kvadrantima H5, I5, J5, K5, H6, I6 otkriveni su novi arheološki objekti i istražene SJ od 2242/2243 do 2734/2735 – rupe od stupova i ograde, a u

cijelosti je istražena grobna jama SJ 2242/2243.

– u sjevernom dijelu ovogodišnjeg terenskog iskopa istražena je GROBNA JAMA 2242/2243

– u istočnom dijelu terenskog iskopa otkriveni su brojni nizovi rupa od stupova i dvije polukružne ograde koje će biti definirane u nastavku istraživanja narednih godina.

Grobna jama 2242/2243

U sjevernom dijelu ovogodišnjeg istraženog prostora koji se prostire do rubnog dijela ciglarske bare (duboki iskop zemljišta koji je napravila Ciglana 1997. g. nakon odlaska arheološke ekipe), otkrivena je grobna jama 2242/2243. Ovaj dio zemljišta nadovezuje se na južni dio obredno-ukopnog prostora, pa je bilo za očekivati da će se ovdje naći još grobnih jama. Ovogodišnje otkriće grobne jame s ljudskim ukopom potvrđuje da se obredno-ukopni dio naselja, čiji je zapadni dio otkriven prve godine istraživanja (1997.) u naselju prostirao dalje prema jugu i istoku. Na žalost sjeverni dio ukopnog prostora uništila je Ciglana iskopom ovog zemljišta prije 1997. g. Ovogodišnja istraživanja kao i planirana narednih godina otkrit će neistražene grobne jame i ukope, što je jedinstvena prilika stvaranja slike o velikom ukopnom prostoru unutar ranoneolitičkog naselja. Obzirom na pretpostavku da je ovdje bilo veliko dugotrajno neolitičko naselje za očekivati je i veći areal ukopnog prostora.

Grobna jama 2242/2243 otkrivena je u □ H/6-c,d; □ I/6-a,b,c,d; □ I/5-a. U tlocrtu skoro kružnog oblika dimenzije su joj bile 5,40 m (S – J) i 4,80 m (I – Z). Na sjeveroistočnoj strani jame bile su dvije male stepenice. Ovakva orijentacija stepenica potpuno je logična jer se grobna jama nalazi u najzapadnijem dijelu ukopnog prostora. Grobna jama bila je strmih, okomitih stijenki ukopana do dubine 50 cm. Dno grobne jame bilo je nejednake dubine. U sjevernom i središnjem dijelu grobne jame dno je bilo ravno, dok su u jugozapadnom, južnom i jugoistoč-

1 Stručna voditeljica radova je autorica ovih redaka, a članovi stručne ekipe bili su: dr. sc. Zorko Marković viši znanstveni suradnik s Instituta za arheologiju iz Zagreba, zatim Jesenka Miškiv, viši kustos (u mirovini) Muzeja Brodskog Posavlja iz Slavonskog Broda i student arheologije Žan Budim iz Slavonskog Broda. Terenski iskop obavljalo je 6 radnika iz Slavonskog Broda i Donje Vrbe. Zračno snimanje lokaliteta obavio je Josip Sudić iz Selne kod Slavonskog Broda.

Sl. 1 Slavonski Brod, Galovo, zračna snimka grobne jame 2242/2243 (snimio: J. Sudić).

Fig. 1 Slavonski Brod, Galovo, aerial shot of the burial pit 2242/2243 (photo by: J. Sudić).

nom dijelu bile 14 do 16 cm ukopane manje široke jame koje su najvjerojatnije služile za stajanje uokolo groba koji se nalazio u središnjem dijelu jame. Ostaci ljudskog kostura od kojega su nađene jako raspadnute kosti bio je položen pravcem istok – zapad ili zapad – istok u skvrčenom položaju. Čini se da je i ovaj kostur bio ukopan bez glave jer zubi nisu nađeni. Iznad kosti noge nađena je velika gruda okera, a uokolo kostura bile su položene brojne posude među kojima nekoliko zdjela (kupa) na nozi, oslikane crvenom bojom s linearnim tamnosmeđim motivima. Na gruboj keramici – loncima vidljivi su tragovi bojanja površine s vanjske i unutrašnje strane crvenom bojom. Kostur je bio zatrpan zemljom izmiješanom s brojnim jezgrama i nekoliko tisuća komada različitih kamenih izrađevina. Uz pokojnika nađeni su raznovrsni prilozi: dijelovi glinenih utega, diskovi – projektili za pračku, dijelovi nakita – probušena kuglica, 4 diska s rupom, noga žrtvenika, protoma na žrtveniku i glineni idol.

Zanimljiv je podatak da su u središnjem dijelu grobne jame nađeni i sitni ostaci spaljenih kosti (životinjske?), koje su možda žrtveno spaljene.

U središnjem dijelu jame iznad ljudskog ukopa nađeni su

veći komadi kućnog lijepa – pečene zemlje koji su bili s jedne strane glatki, a na poleđini su vidljivi otisci debljeg šiblja. Ovo bi moglo ukazivati da je iznad pokojnika možda bila napravljena grobna konstrukcija što će za sada ostati kao posebno zapažanje.

Brojne rupe od drvenih stupova po rubnim dijelovima jame kao i nizovi u njezinoj unutrašnjosti koji od sredine idu zrakasto prema periferiji ukazuju da je krovna konstrukcija bila u obliku šatora.

Ova grobna jama po svojem obliku, dimenzijama i jednom ukopu jako podsjeća na grobnu jamu 15 otkrivenu 1997. g. u kojoj je bio ukopan poglavica plemena ili vrač.

Datacije ostataka ugljena iz grobne jame 2243 obavljene u Institutu „Ruder Bošković“ u Zagrebu² su sljedeće:

Z-4879, Slavonski Brod, Galovo, grobna jama 2243, kv.

² Dataciju ugljena obavila je dr. sc. Ines Krajcar Bronić metodom ¹⁴C u Laboratoriju za mjerenje niskih radioaktivnosti Zavoda za eksperimentalnu fiziku u Institutu „Ruder Bošković“ iz Zagreba. Sve analize ugljena iz dosadašnjih istraživanja obavljaju se u sklopu znanstvenoistraživačkog projekta „Prapovijesni identitet prvih zemljoradničkih populacija kontinentalne Hrvatske“ na kojem je dr. sc. Ines Krajcar Bronić stalna suradnica.

Sl. 2 Slavonski Brod, Galovo, grobna jame 2242/2243 u tijeku istraživanja (snimila: K. Minichreiter).

Fig. 2 Slavonski Brod, Galovo, burial pit 2242/2243 during the excavations (photo by: K. Minichreiter).

Sl. 3 Slavonski Brod, Galovo, skupina posuda kao prilog uz pokojnika (snimila: K. Minichreiter).

Fig. 3 Slavonski Brod, Galovo, a collection of vessels as grave goods laid by the deceased (photo by: K. Minichreiter).

I/6b, dub. 95,44–95,16 m n.v., 5629 – 5482 cal BC, median 5560 cal BC

Z-4880, Slavonski Brod, Galovo, grobna jama 2243, kv. I/6b, dub. 95,16–95,05 m n.v., 5670 – 5462 cal BC (55,1%) i 5451– 5357 cal BC (13,1%), median 5542 cal BC.

Analize ostataka ugljena iz iste grobne jame 2243 obavlj-

ne u Beta laboratoriju u Americi³, dale su nešto stariju dataciju :

Beta- 318679, Slavonski Brod, Galovo, grobna jama 2243, kv. I/6b, dub. 94,95 m n.v. ispod kosti i okera, Cal BC 5730; 1 sigma (68%) Cal BC 5750 – 5720; 2 sigma (95 %) Cal BC 5840 – 5820 i 5810 – 5680.

Prema navedenim datacijama ova grobna jama pripadala bi srednjoj fazi naselja koja je datirana u vremenu oko 5700 g. pr. Kr.

Južno od grobne jame 2242/2243 poliranjem terena ukazala se još jedna jama sličnih dimenzija pa je za očekivati i u ovoj jami ljudski ukop.

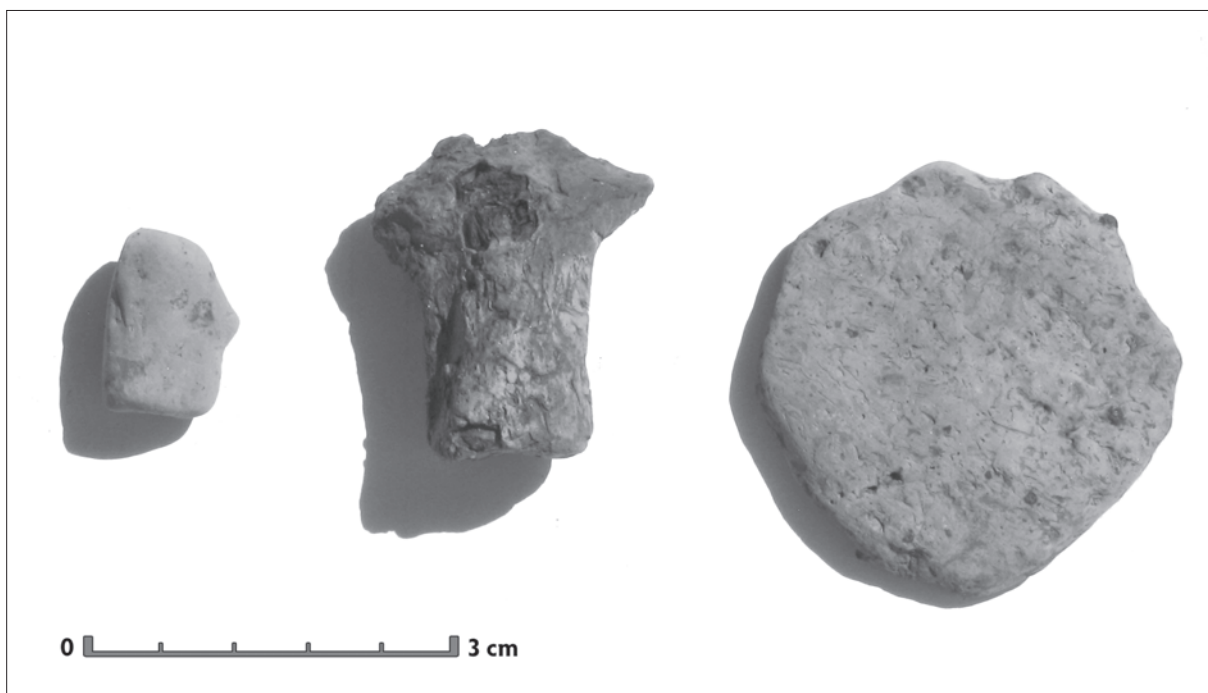
Arheološka građa u istraženim objektima 2011. godine pripada kao i dosadašnja stupnju Linear A početnom stupnju razvitka starčevačke kulture u sjevernoj Hrvatskoj.

3 Datacija uzoraka ugljena obavljena je u Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory, Miami, Florida, USA.

Sl. 4 Slavonski Brod, Galovo, grobni prilozci – slikana keramika (snimila: K. Minichreiter).

Fig. 4 Slavonski Brod, Galovo, grave goods – painted pottery (photo by: K. Minichreiter).

Sl. 5 Slavonski Brod, Galovo, grobni prilozci: idol, noga žrtvenika i disk – projektil za pračku (snimila: K. Minichreiter).

Fig. 5 Slavonski Brod, Galovo, grave goods: Idol, foot of an altar and a disc – the slingshot projectile (photo by: K. Minichreiter).

Literatura

- Minichreiter, K. 2007, *Slavonski Brod, Galovo, deset godina arheoloških istraživanja*, Monografije Instituta za arheologiju, 1, Zagreb.
- Minichreiter, K. 2010, Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2009, *Annales Instituti Archaeologici*, VI, 11–16.
- Minichreiter, K. 2010, Nadzemni objekti u naseljima starčevačke kulture, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, Vol. 27, 15–32.
- Minichreiter, K. 2011, Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2010.g. *Annales Instituti Archaeologici*, VII, 34–36.
- Minichreiter, K., Botić, K. 2010, Early Neolithic burials of Starčevo culture at Galovo, Slavonski Brod (Northern Croatia), *Documenta Praehistorica*, XXXVII, Ljubljana, 105–124.

Summary

During June and July 2011 Institute of Archaeology in Zagreb continued systematic archaeological exploration of the settlement of the Starčevo culture located at Galovo, north-east from Slavonski Brod. These works were the continuation of the excavations in the area of the settlement which is situated on land south of the ritual-burial area that was first discovered during the 1997 excavations. Studies have shown that the burial area extends further to the south, which is confirmed by the discovery of another burial pit. In the central part of the burial pit the remains of a human skeleton in a cramped position were found, surrounded with numerous vessels, including painted footed bowls. A large lump of ochre was found just above the skeleton's leg bone. The skeleton was covered with soil mixed with fragments of pottery, numerous nuclei and various stone implements. The following ceramic items were found lying by the deceased: parts of clay weights, discs - the slingshot projectiles, parts of jewellery - drilled bead, 4 discs with a hole, the foot of an altar, the protome from an altar and a clay idol.

This burial pit, by its shape, dimensions, a single burial and grave goods, is very reminiscent of the burial pit 15, discovered in 1997, where a chieftain or a shaman of the tribe was buried. Coal analysis by ¹⁴C method showed that this burial pit belongs to the middle phase of the settlement at Galovo which is dated to around 5700 BC.